

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY „PARASOL”

**Szkoły Podstawowej nr 11
w Tomaszowie Mazowieckim
na rok szkolny 2025/2026**

przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 11 września 2025r.

przyjęty uchwałą Rady Rodziców w dniu września 2025r.

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

Rada Rodziców

przygotowały:

A. Przybysz-Wójciak,
I. Lober,
M. Kędziora

SPIS TREŚCI

I. PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

II. WPROWADZENIE

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW WYCHOWAWCZYCH

1. CZYNNIKI RYZYKA

2. CZYNNIKI CHRONIĄCE

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA KSZTAŁCENIA WCZESNOSZKOLNEGO

V. SYLWETKA ABSOLWENTA KLAS IV-VIII

VI. PLANOWANE DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE, EDUKACYJNE, INFORMACYJNE, PROFILAKTYCZNE

1. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE

2. DZIAŁANIA EDUKACYJNE

3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE

4. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

VII. FORMY DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ, EDUKACYJNEJ, INFORMACYJNEJ I PROFILAKTYCZNEJ

VIII. INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE

IX. USZCZEGÓLOWIENIE CELÓW I ZADAŃ DOREALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI ORAZ METODY WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ

I. PODSTAWA PRAWNA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Podstawy prawne Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997r. (Dz.U.1997r., poz. 483 ze zm.)
- Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r.
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1148 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017r., poz.60 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2017r., poz.1591)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2018r., poz.1647)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019r. zmieniające zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U.2019r., poz.323)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U.2019r., poz.373)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2017r., poz.1578)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. 2018r., poz.1485)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. 2019, poz. 852).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2015r., poz. 1294)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2018r., poz. 214)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982r., poz.230) teraz (t.j. Dz.U.2018r., poz.2137).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz.U.1996r., poz.55).
- Ustawa z dnia 22 lutego 2019r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz.U.2019r., poz.638).

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (t.j. Dz. U. 2018r., poz.969) (dawniej Dz.U.1982r., poz.228).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U.2019r., poz.325).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz.U.2020r., poz.1283).
- Statut Szkoły Podstawowej nr 11 w Tomaszowie Mazowieckim.

II. WPROWADZENIE

Program Wychowawczo –Profilaktyczny „PARASOL” jest wynikiem realizacji obowiązków szkoły, jako placówki oświatowej wynikających z art.26 Ustawy z dn.14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (t. j. Dz. U. z 2019r, poz.1148).

Program zawiera:

- treści i działania o charakterze wychowawczym i edukacyjnym skierowane do uczniów **wynikające z ich potrzeb, obserwacji i wniosków do pracy ustalonych przez wychowawców, nauczycieli, specjalistów pracujących w szkole oraz wniosków z prowadzonego nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły,**
- treści i działania o charakterze profilaktycznym w oparciu o przeprowadzoną diagnozę problemów społeczności szkolnej, w tym **ustalonych czynników chroniących i czynników ryzyka,**
- treści i działania o charakterze wychowawczo- profilaktycznym **uwzględniające aktualne problemy cywilizacyjne,**
- treści i działania o charakterze edukacyjnym i wychowawczym oparte na ustalonych na rok szkolny **kierunkach realizacji polityki oświatowej państwa.**

Szkolny program wychowawczo – profilaktyczny „PARASOL” jest dokumentem, który określa zadania do wykonania, jakie podejmie szkoła, w celu efektywnej realizacji wobec uczniów procesów: kształcenia, wychowania, profilaktyki, w tym opieki.

Realizacja polityki oświatowej państwa w Programie „PARASOL” będzie dotyczyła:

- edukacji prozdrowotnej,** w tym kształtowania u uczniów postaw i zachowań prozdrowotnych, aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia, w tym nauki udzielania pierwszej pomocy;
- edukacji obywatelskiej,** w tym kształtowania postaw patriotycznych, obywatelskich i społecznych, w poczucia tożsamości z region i ojczyzną;
- **edukacji dla bezpieczeństwa,** w tym codziennych zachowań dbających o bezpieczeństwo własne i innych;
- **profilaktyki przemocy rówieśniczej,** w tym cyberprzemocy;
- **wspierania zdrowia psychicznego i pomocy dziecku w kryzysie;**
- profilaktyki uzależnień,** w tym bezpiecznego poruszania się w sieci, **higieny cyfrowej** oraz rozwijania umiejętności **krytycznej analizy informacji** dostępnych w Internecie;

-edukacja w zakresie doradztwa zawodowego, w tym przyszłego wyboru kierunku kształcenia i zawodu, w tym kształcenia zawodowego.

Zaplanowane i podejmowanie działania programowe mają wspierać prawidłowy rozwój naszych uczniów oraz wyposażyć ich w konieczne kompetencje społeczne. Dlatego zadania do realizacji przygotowane są także **w oparciu o potrzeby uczniów i szkolnego środowiska wychowawczego. Program „PARASOL” będzie promował zdrowie, w tym zdrowie fizyczne i emocjonalne oraz aktywność i zdrowy styl życia. Podejmowane działania mają kształtować u uczniów pożądane postawy, umiejętności i zachowania, dotyczące życia w grupie rówieśniczej, społeczeństwie i rodzinie, oparte na pozytywnych emocjach, bez agresji i przemocy.** Zaplanowane wobec uczniów działania mają budować postawy patriotyzmu, odpowiedzialności społecznej i wdrażać uczniów do umiętnego zachowania bezpieczeństwa wobec siebie i innych.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny „PARASOL” **stanowi dla społeczności szkolnej ogniwo łączące edukację, wychowanie i profilaktykę, w tym profilaktykę uzależnień, w tym bezpieczne i mądre korzystanie z nowoczesnych technologii i Internetu. Wszystkie zaplanowane do realizacji działania mają doprowadzić do pozytywnego rozwojowego naszych uczniów, opartego na zdrowym stylu życia i umiejętności krytycznego myślenia.**

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny „PARASOL” będzie realizowany wobec uczniów przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów pracujących w szkole, często przy współpracy z innymi osobami. Program uzyskał pozytywną opinię i został przyjęty przez Radę Rodziców i Radę Pedagogiczną. Posiada także pozytywną opinię Samorządu Uczniowskiego. **Program „PARASOL” w zaplanowanych do realizacji zadaniach będzie kładł nacisk na:**

- budowanie pozytywnego i bezpiecznego klimatu w szkole,
- kształtowanie u uczniów postaw i zachowań opartych na wartościach społecznych, obywatelskich i patriotycznych,
- **wprowadzenie uczniów w dziedzictwo regionalne i narodowe, organizowanie uroczystości i obchodzenie świąt patriotycznych,**
- rozwijanie u uczniów wiedzy prozdrowotnej i czynności aktywizujących,
- realizowanie działań z zakresu przeciwdziałania różnym rodzajom przemocy, w tym realizowania Polityki przeciwdziałania krzywdzenia małoletnich,
- kształtowanie umiejętności zdrowego i bezpiecznego korzystania z urządzeń z dostępem do Internetu,
- realizację profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, od **urządzeń technicznych;**
- organizowanie aktywności rozwijających zainteresowania, uzdolnienia oraz myślenia analitycznego i krytycznego wobec pozyskanych informacji, w tym z Internetu
- modelowanie pożądanego społecznie zachowania przez nauczycieli i innych pracowników szkoły, w tym komunikacji aktywnej i bez agresji,

-udzielanie uczniom wsparcia i **pomocy psychologiczno-pedagogicznej stosownie do ich potrzeb,**

-stworzenie warunków do rozwijania podmiotowych relacji uczeń –nauczyciel i nauczyciel-rodzic, opartych na zaufaniu i szacunku,

-prowadzenie poradnictwa dla rodziców w zakresie edukacji, wychowania i opieki nad dziećmi oraz realizowania obowiązków rodzicielskich.

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW SZKOŁY

W roku szkolnym 2024/2025 w naszej szkole będzie się uczyć 645 uczniów, w tym 23 uczniów z doświadczeniem migracyjnym. Środowisko uczniowskie stanowią uczniowie o zróżnicowanych możliwościach edukacyjnych i bardzo różnych potrzebach indywidualnych. Duży odsetek uczniów posiada opinię z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej ze wskazanymi formami wsparcia i pomocy oraz orzeczenie do kształcenia specjalnego ze względu na posiadaną niepełnosprawność. W szkole uczą się uczniowie z chorobami przewlekłymi, w tym uszkodzeniami O. U. N. i schorzeniami psychiatrycznymi. Spora grupa podopiecznych wykazuje niezdiagnozowane lub trudne do zdiagnozowania. deficyty rozwojowe. Często uczniowie wykazują cechy nadruchości psychoruchowej. Wielu uczniów wychowuje się w rodzinach zdeorganizowanych, zdekonstruowanych ponownie lub niewydolnych wychowawczo z różnych przyczyn, ale rzadko są to rodziny patologiczne.

W naszej placówce panuje pogodny klimat, zazwyczaj uczniowie w szkole czują się bezpiecznie. Dość często występują sytuacje zachowań agresywnych w relacjach rówieśniczych, zdarzają się sytuacje przemocy psychicznej (wyśmiewanie, obrażanie, obmawianie) i hejtu z wykorzystaniem grup społecznościowych. Duży odsetek uczniów ma problem z kontrolą zachowania podczas przerw, szczególnie podczas przemieszczania się po schodach. Obserwuje się także niszczenie mienia szkoły. Nauczyciele na bieżąco wprowadzają czynności regulujące i naprawcze, sumiennie pełnią dyżury nauczycielskie, aby czuwać nad bezpieczeństwem uczniów.

Uczniowie w większości osiągają bardzo dobre i dobre wyniki w nauce. Wielu uczniów posiada kierunkowe predyspozycje, uzdolnienia, rozwija swoje zainteresowania i pasje. Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w konkursach, w których odnoszą sukcesy. Większość rodziców współpracuje ze szkołą, w sprawach szkolnych lub w sprawach swojego dziecka, często są ważnymi partnerami dla funkcjonowania placówki.

Na wysokim poziomie szkoła radzi sobie z korzystaniem przez uczniów z telefonów komórkowych, uczniowie nie korzystają w szkole z telefonów, chyba że w konieczności edukacyjnej lub kontaktu z rodziną. Rodzice w pełni akceptują taką sytuację uczącą. Jak do tej pory nie występował w szkole problem z paleniem papierosów, e-papierosów oraz spożywaniem napojów energetyzujących. Uczniowie raczej systematycznie uczęszczają do szkoły, zdarzają się pojedyncze przypadki, chwilowej nieuzasadnionej absencji szkolnej.

W tym roku szkolnym skupimy się na minimalizacji czynników ryzyka, wykorzystywaniu czynników chroniących oraz nad ograniczeniem w środowisku uczniów sytuacji konfliktowych, agresywnych i przemoczonych. Działania wychowawcze w klasach będą organizowane stosownie do potrzeb zespołów klasowych, będą rozwijać życzliwość, empatię oraz zaufanie do nauczycieli. Nauczyciele będą czuwać nad bezpieczeństwem swoich

podopiecznych, a w sytuacjach koniecznych będą realizować procedury zawarte w szkolnej Polityce przeciwdziałania krzywdzenia małoletnich.

Podstawą zaplanowanych w Programie „PARASOL” zadań do realizacji są ustalone na podstawie badań szkolnych **czynniki ryzyka i czynniki chroniące** oraz:

- wnioski z diagnoz pedagogiczno-wychowawczych,
- wnioski ze sprawozdań wychowawców klas i specjalistów pracujących w szkole,
- wnioski dyrektora szkoły z prowadzonego nadzoru pedagogicznego oraz ustalone kierunki polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2024-2025.

1. CZYNNIKI RYZYKA

Przez **czynniki ryzyka** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego dziecka.

Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęściej występującymi czynnikami ryzyka w szkole są:

- niski poziom kontroli zachowania behawioralnego u uczniów, co skutkuje częstymi zachowaniami niebezpiecznymi i łamiącymi ład i porządek (w szkole i poza szkołą);
- agresja, przemoc, cyberprzemoc, w tym powszechny hejt;**
- zbyt ogólne relacje uczeń- nauczyciel, oparte na niskim poziomie zainteresowania się problemami uczniów (edukacyjnymi i wychowawczymi), z niskim poziomem darowanej uczniowi uwagi i zbyt rzadko stosowanymi dostępnymi wzmocnieniami pozytywnymi;
- mało atrakcyjny dla współczesnego ucznia sposób aktywnego, ale tradycyjnego nauczania;
- niska odporność psychiczna uczniów, oparta na niskiej samoocenie, przewlekłym zmęczeniu przez przebudżenie, brakiem odpowiedniej ilości snu i aktywności fizycznej, zły dietetyzm i często niskim poziomem inteligencji emocjonalnej;**
- uzależnienie dzieci od urządzeń mobilnych z niekontrolowanym dostępem do Internetu w zakresie czasu i oglądanych treści;
- niski poziom zainteresowania rodziców dziećmi w zakresie nauki i wychowania, co przekłada się na brak pomocy w nauce, brak kontroli wychowawczej i wsparcia w sytuacjach problemowych;
- rodziny dysfunkcyjne, w tym bez więzi rodzinnych, konfliktowo rozbite, o niskim statusie ekonomicznym , z problemem alkoholowym i z innymi uzależnieniami;
- **brak kompetencji wychowawczych rodziców, niewiedza na temat potrzeb psychicznych dzieci,**
- niski poziom aktywności fizycznej i kulturalnej uczniów/dzieci poza szkołą.

2. CZYNNIKI CHRONIĄCE

Przez **czynniki chroniące** należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęściej występującymi czynnikami chroniącymi w szkole są:

- pozytywny klimat szkolny, aktywna szkoła,
- zaangażowanie uczniów w życie szkoły,
- promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia,
- organizacja klasowych imprez i wyjść okolicznościowych, wycieczek, co jest okazją do rozwijania integracji, relacji interpersonalnych i kompetencji społeczno-kulturalnych;
- organizowanie sytuacji uczących, pokazujących uniwersalne wartości, motywujących do zmian, darujących uwagę i wzmocnienia pozytywne;
- **modelowanie pożądanego społecznie zachowania przez nauczycieli i innych pracowników szkoły (komunikacja bez agresji, prezentowanie aktywnej i kulturalnej komunikacji);**
- **budowanie przez nauczycieli podmiotowych relacji z uczniami, opartych na zainteresowaniu i wsparciu;**
- poradnictwo dla rodziców w zakresie edukacji, wychowania i opieki, angażowanie wszelkich instytucji do wsparcia rodziny ale też nadzoru nad realizowaniem pieczy rodzicielskiej;
- **realizowanie procedur ochrony nieletnich przed przemocą, która funkcjonuje w szkole;**
- edukowanie uczniów na temat koniecznych zachowań w zakresie bezpieczeństwa w szkole.

IV. SYLWETKA ABSOLWENTA KSZTAŁCENIA Wczesnoszkolnego

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 11 w Tomaszowie Maz. w kształceniu wczesnoszkolnym jest wszechstronny rozwój osobowości ucznia i przygotowanie go do dalszej edukacji, samokształcenia i samowychowania .

Uczeń kończący edukację wczesnoszkolną:

- umie dokonywać właściwych wyborów w sprawach **zdrowia i bezpieczeństwa**;
- potrafi radzić sobie w różnych sytuacjach, **wie gdzie szukać pomocy**;
- prowadzi zdrowy styl życia, w tym zdrowo się odżywia i unika czynników szkodzących zdrowiu;

- rozumie znaczenie wartości w życiu człowieka;
- ma poczucie bezpieczeństwa, własnej wartości i godności;
- **jest kulturalny i życzliwy w relacjach rówieśniczych i z nauczycielami;**
- jest zmotywowany do nauki;
- posiada odpowiednią wiedzę, którą potrafi zastosować w praktyce;
- **umie współdziałać w grupie, przestrzega norm obowiązujących w zespole;**
- jest obowiązkowy, samodzielny, systematyczny i odpowiedzialny;
- jest kreatywny, **rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia;**
- **umie korzystać z technologii komputerowej, rozumie potrzebę higieny cyfrowej, wie jak bezpiecznie poruszać się w sieci;**
- potrafi wyrażać swoje uczucia, pozytywnie się komunikować w różnych sytuacjach;
- umie dokonać samooceny - zna swoje „mocne i słabe strony”;
- **umie podejmować właściwe decyzje, ponieważ analizuje sytuacje i zdarzenia;**
- **jest aktywny poznawczo i fizycznie;**
- szanuje tradycje rodziny, szkoły, regionu i kraju;
- szanuje instytucję szkoły i nauczycieli,
- ma poczucie przynależności do miasta, w którym mieszka, regionu i kraju.

V. SYLWETKA ABSOLWENTA KLAS IV-VIII

Dążeniem Szkoły Podstawowej nr 11 w Tomaszowie Maz. jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym, podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój i pozytywne funkcjonowanie w życiu osobistym i społecznym.

Uczeń kończący szkołę, wykazuje się:

- odpowiednim poziomem wiedzy ogólnej i umiejętnościami koniecznymi do życia w społeczeństwie;
- **dojrzałością emocjonalną i społeczną;**
- otwartością na świat i drugiego człowieka;
- poczuciem własnej wartości oraz **świadomością potrzeby ustawicznego uczenia się i dbania o zdrowie;**
- aktywnością i twórczym stosunkiem do życia;
- poczuciem odpowiedzialności i sprawczości siebie jako osoby;
- **kontrolą swojego zachowania i umiejętnością podejmowania trafnych decyzji;**
- pracowitością, rzetelnością i uczciwością;
- **kulturą osobistą i empatią;**
- **postawami i zachowaniami prozdrowotnymi i prospołecznymi;**
- wiedzą na temat bezpieczeństwa w zakresie zdrowia, cyberprzestrzeni i proobronności;
- **znajomością historii i dziedzictwa kulturowego swojego miasta, regionu i kraju;**
- **umiejętnością komunikacji w języku obcym, wiedzą na temat wyboru dalszego kierunku kształcenia, a nawet zawodu;**
- **prowadzi zdrowy i bezpieczny styl życia, przestrzega także higienę cyfrową,**
- **przezornością w zakresie pozyskiwanych informacji, szczególnie z multimedialnych źródeł.**

Oczekiwane efekty

Uczeń:

- posiada odpowiedni poziom wiedzy ogólnej, przygotowany jest do wyboru dalszego kierunku kształcenia;
- zna język ojczysty, potrafi poprawnie wyrażać swoje myśli i właściwie się komunikować,
- kieruje się w życiu codziennym zasadami i wartościami,
- zna i stosuje zasady współżycia społecznego, przestrzega dobrych obyczajów, kultury bycia i pożądanых norm społecznych,
- bezpiecznie korzysta z multimediiów, potrafi krytycznie analizować informacje w nich dostępne,
- ma wiedzę na temat własnego miasta, regionu i kraju;
- dba o bezpieczeństwo i zdrowie swoje i innych ludzi,
- jest wolny od uzależnień , w tym od uzależnień behawioralnych,
- umie bronić własnego zdania, uzasadniać swoje poglądy, czy wypowiedzieć się na jakiś temat,
- umie nawiązywać kontakty interpersonalne , jest **otwarty, tolerancyjny i asertywny**,
- szanuje innych ludzi, nie uznaje przemocy i agresji;
- potrafi zorganizować pracę własną oraz zespołową w oparciu o znajomość najnowszych technik i narzędzi pracy,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie i **bezpiecznie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne**,
- zna swoje mocne i słabe strony i na tej podstawie dokonywać trafnych wyborów życiowych,
- potrafi samodzielnie organizować proces własnego uczenia się i brać odpowiedzialność za jego efekty,
- umie logicznie myśleć i wyciągać wnioski, po dokonanej analizie,
- jest ambitny, kreatywny i zmotywowany do **dalszego rozwoju**,
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych.
- potrafi korzystać z różnych źródeł wiedzy i informacji, dokonywać ich oceny i weryfikacji;

VI. PLANOWANE DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE, EDUKACYJNE, INFORMACYJNE, PROFILAKTYCZNE

1. DZIAŁANIA WYCHOWAWCZE

Działalność wychowawcza w szkole obejmować będzie realizację zadań z zakresu promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień oraz wspomagania rozwoju ucznia w sferach:

- **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez niego wiedzy i umiejętności pozwalających na **prowadzenie bezpiecznego i zdrowego stylu życia**, oraz na chętnie podejmowanie zachowań aktywności fizycznej,
- **psychicznej** – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, w celu ukształtowania postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu z życiu osobistym i społecznym oraz **radzenia sobie z problemami i stresem**;

- **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postaw prospołecznych, w tym życzliwości i empatii oraz wchodzenia w **pozytywne relacje społeczne oparte na komunikacji bez agresji**;
- **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego **systemu wartości**, w tym **uznania ważności i znaczenia społecznie uznawanych autorytetów oraz poczucia narodowości i patriotyzmu**.

W celu osiągnięcia postawionych celów wychowawczych, profilaktycznych i opiekuńczych w szkole będą realizowane różne działania, szczegółowo zawarte będą w Planach pracy wychowawczej poszczególnych klas, Samorządu Uczniowskiego. Wiele zaplanowanych działań wynika z tradycji szkoły, z realizacji projektów, konkursów, szkolnych akcji i uroczystości oraz z inwencji twórczej nauczycieli.

2. DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Działalność edukacyjna w szkole obejmować będzie realizację zadań polegających na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów w zakresie kompetencji kluczowych i profilaktycznych, a u rodziców/opiekunów prawnych, nauczycieli i wychowawców z zakresu **promocji zdrowego stylu życia**, kompetencji psychospołecznych i **kompetencji wychowawczych**.

Działania edukacyjne realizowane będą poprzez:

-szerzenie wiedzy pośród społeczności szkolnej na temat **bezpieczeństwa, zdrowia, problemów zdrowia psychicznego** oraz rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,

-**rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów**,

-kształtowanie u uczniów umiejętności zdrowotnych, w szczególności **radzenia sobie ze stresem**, problemami, kontrolą zachowania i emocji, umiejętnością komunikacji interpersonalnej oraz **budowania pozytywnych relacji rówieśniczych**,

-**kształtowanie krytycznego myślenia** i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi,

-prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnych procedur w **zakresie bezpieczeństwa dzieci w szkole**,

-doskonalenie kompetencji nauczycieli i rodziców w zakresie realizowania czynności wychowawczych i edukacyjnych **wobec ucznia o specjalnych potrzebach**,

-kształtowanie u nauczycieli umiejętności pracy z grupą, rozpoznawania i wzmacniania ich mocnych stron, **pozytywnej samooceny i aktywności poznawczej**,

3. DZIAŁANIA INFORMACYJNE

Działalność informacyjna obejmowała będzie realizację zadań polegających na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych wiadomości, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych. Skierowana będzie do uczniów oraz

ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły.

Działania informacyjne realizowane będą poprzez:

-dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań **zdrowotnych, wychowawczych i profilaktycznych** związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych,

-**dostarczenie wiedzy o formach funkcjonującej w szkole pomocy psychologicznej – pedagogicznej** niezbędnej do rozpoznawania i zaspakajania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych,

-**udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów**, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych,

-przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów **dotyczących bezpieczeństwa i zdrowia uczniów, w tym dotyczących przeciwdziałania przemocy w szkole**,

-informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia demoralizacją,

-**dostarczanie informacji i porady z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.**

4. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Działalność profilaktyczna w szkole obejmowała będzie realizację zadań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Zadania te dotyczyć będą:

- w przypadku **profilaktyki uniwersalnej** – wspierania uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowania działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych ,
- w przypadku **profilaktyki selektywnej** – wspierania uczniów , którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
- w przypadku **profilaktyki wskazującej** – wspierania uczniów , u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowanie innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne realizowane będą poprzez:

-promowanie wśród uczniów oraz ich rodziców/opiekunów **programów/aktywności dla zdrowia fizycznego i psychicznego**, w tym aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego ,

-przygotowanie oferty **zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia**, (w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, i satysfakcji życiowej),

-kształtowanie i wzmacnianie norm i czynników chroniących przed używaniem środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowaniem innych zachowań ryzykownych,

-**wdrażanie uczniów do zachowań asertywnych**, wobec presji i manipulacji,

- **edukowanie uczniów i rodziców w zakresie bezpieczeństwa dziecka w środowisku lokalnym i cyberprzestrzeni**,

-doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych

-dostarczenie uczniom i rodzicom wiedzy na temat różnych uzależnień, w tym uzależnień cyfrowych,

VII. FORMY DZIAŁALNOŚCI WYCHOWAWCZEJ, EDUKACYJNEJ, INFORMACYJNEJ I PROFILAKTYCZNEJ

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna adresowana do uczniów, będzie realizowana w ramach:

-obowiązkowych zajęć edukacyjnych,

-dodatkowych zajęć edukacyjnych(zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, **porady, konsultacje, warsztaty**),

-innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, w tym zajęć opiekuńczych i wychowawczych uwzględniających potrzeby i zainteresowania uczniów (realizacja zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie, konkursy, olimpiady, programy profilaktyczne, wolontariat, działania Samorządu Szkolnego),

-uroczystości, akcji i imprez szkolnych (np. Dzień Edukacji Narodowej, Święto Niepodległości, Dzień Europejczyka, spotkania wigilijne, bal karnawałowy, św. Walentynki, Dzień Kobiet, Dni Otwarte Szkoły, Święto Konstytucji 3 Maja, Rodzinny Piknik Szkolny itp.),

-zajęć z wychowawcą, aktywności realizowanych z klasą,

-warsztatów, spotkań z ciekawymi ludźmi, szkolnych sytuacji uczących i edukacyjnych (**Dzień Zdrowia, Dzień Zdrowia Psychicznego, Dzień Bezpiecznego Internetu, Dzień Życzliwości, Dzień Europejczyka, Dzień Autyzmu, Dzień Tolerancji, spotkanie ze strażakiem, policjantem, ogrodnikiem, muzealnikiem itp.**).

Działalność, o której mowa, może odbywać się także w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Działalność realizowana w ramach zajęć może odbywać się indywidualnie, w oddziale, z udziałem całej społeczności szkolnej lub w trakcie bieżącej pracy z uczniem. Działalność może odbywać się w różnych formach uwzględniających wykorzystanie aktywnych metod pracy. Realizację zadań wspierają wg potrzeb i możliwości specjaliści (terapeuci, logopedzi) oraz przedstawiciele Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, placówek doskonalenia nauczycieli, Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, organizacji pozarządowych, Policji i inni konieczni partnerzy.

Struktura oddziaływań wychowawczych

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki dla realizacji efektywnego procesu wychowawczego w szkole;
- dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- **zapewnia bezpieczeństwo w szkole;**
- **inspiruje pozytywny klimat w szkole;**
- **motywuje nauczycieli do organizowania różnych aktywności w szkole dla uczniów;**
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów;
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły;
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz samorządem uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji,
- **reagują na przejawy agresji, przemocy, demoralizacji i niszczenia mienia szkoły**
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych, **reagują na agresję szkolną**, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- dostosowują metody i formy prac do indywidualnych potrzeb uczniów,
- **wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, oraz zdolności i zainteresowania uczniów,**
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują uczniów w duchu patriotyzmu i przynależności do swojego miasta, regionu i ojczyzny,
- **reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji,**
- **sprawiedliwie stosują w bieżącej pracy konsekwencje negatywne i pozytywne,**
- **wspólnie z pedagogiem, pedagogiem specjalnym i psychologiem realizują różne formy pomocy edukacyjnej, wychowawczej i materialnej dla uczniów,**
- dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą, **dbają o dobry klimat w szkole,**

- **proponują uczniom aktywne formy wypoczynku i sposoby prowadzenia zdrowego stylu życia,**
- **promują wobec uczniów zdrowe korzystanie z multimediiów, uczą ich zasad higieny cyfrowej,**
- realizują w bieżącej pracy treści i cele szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,
- **podejmują działania na rzecz rozwijania u uczniów aktywności, samorządności, przedsiębiorczości i zaangażowania społecznego uczniów,**
- działają na rzecz bezpieczeństwa i zdrowia całej społeczności szkolnej,
- **są dostępni dla uczniów i rodziców, uczniów traktują indywidualnie i podmiotowo.**

4. Wychowawcy klas 0-III:

- **dbają o integrację zespołu klasowego i aktywują pozytywne relacje rówieśnicze,**
- diagnozują potrzeby, trudności oraz sytuację rodzinną ucznia,
- **wspierają swoich uczniów w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych,**
- **kształtują u podopiecznych umiejętności informatyczne, w tym bezpiecznego korzystania z Internetu,**
- **pomagają w rozwijaniu zainteresowań wychowanków, w tym kreatywnego spędzania czasu wolnego,**
- tworzą plan pracy wychowawczej spójny ze szkolnym Programem Wychowawczo-Profilaktycznym,
- umożliwiają uczniom wszechstronny rozwój we wszystkich sferach osobowości,
- **rozwijają u uczniów kulturę osobistą i kulturę języka,**
- dostarczają uczniom prawidłowych wzorców, wdrażają w świat wartości i autorytetów,
- **kształtują podmiotowe relacje U-N, N-U, R-N, N-R,**
- systematycznie realizują edukację zdrowotną, regionalną i ekologiczną,
- **stwarzają warunki sprzyjające zdrowiu i zachęcaniu do zdrowego stylu życia,**
- kształtują umiejętności życiowe i poczucie odpowiedzialności za zdrowie,
- **rozwijają postawy patriotyczne związane z tożsamością kultury lokalnej, regionalnej i krajowej,**
- **wdrażają uczniów w poznanie kultury Europy i Świata,**
- stwarzają warunki do rozwijania samorządności i demokracji, przygotowują do aktywnego udziału w życiu społecznym,
- dokonują wnikliwej i systematycznej obserwacji, oceny i zachowania, wiadomości i umiejętności uczniów, informują na bieżąco rodziców o edukacyjnej i wychowawczej sytuacji ucznia, oczekują od rodziców informacji zwrotnej,
- **rozwiązują trudne sytuacje pojawiające się w zespole klasowym, reagują na przejawy agresji i przemocy, wspierają uczniów w kryzysie psychicznym,**
- wspierają rodziców w procesie wychowania,
- organizują różną pomoc dla uczniów i rodziców.

5. Wychowawcy klas IV-VIII:

- dbają o pozytywny klimat w szkole i klasie i bezpieczeństwo swoich uczniów,
- diagnozują problemy występujące w klasie,
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów, w zakresie wychowania, edukacji i opieki,
- wspierają uczniów w rozwiązywaniu ich edukacyjnych i wychowawczych problemów, w spierają w kryzysie psychicznym,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- dokonują wnikliwej i systematycznej obserwacji, oceny i zachowania, wiadomości i umiejętności uczniów, **informują na bieżąco rodziców o edukacyjnej i wychowawczej sytuacji ucznia, oczekują od rodziców informacji zwrotnej,**
- rozwiązują trudne sytuacje pojawiające się w zespole klasowym, **reagują na przejawy agresji, przemocy, cyberprzemocy, w tym hejtu,**
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole WSO,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- **wdrażają uczniów do zdrowego stylu życia i aktywności fizycznych, uczą higieny cyfrowej,**
- uczą swoich podopiecznych szacunku, życzliwości i dobra,
- **nagradzają zachowania pożądane, wobec zachowań niepożądanych stosują konsekwencje negatywne uregulowane w Statucie szkoły, są konsekwentni wobec agresji i przemocy na terenie szkoły,**
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie, organizują czynności integrujące zespół klasowy,
- uczestniczą z uczniami w szkolnych i poza szkolnych uroczystościach miejskich i patriotycznych,
- rozwijają u uczniów zainteresowania i uzdolnienia, umożliwiają odniesienie sukcesu i budowanie pozytywnego wizerunku,
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom, edukują z zakresu profilaktyki uzależnień, w tym właściwego korzystania z multimedii i Internetu,
- **przygotowują uczniów do przyszłego wyboru szkoły i zawodu,**
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują Plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- przygotowują sprawozdanie z realizacji Planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy.

6. Specjaliści pracujący w szkole:

- prowadzą działania diagnostyczne uczniów **dotyczące indywidualnych potrzeb rozwojowych** i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, w celu określenia przyczyn niepowodzeń szkolnych,
- diagnozują sytuacje szkolne, w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania edukacji uczniów,
- **planują i wdrażają plan pomocy uczniowi,**
- **udzielają uczniom pomocy psychologiczno - pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych, indywidualnych potrzeb** uczniom, rodzicom i nauczycielom,
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów uczniów,
- **minimalizują skutki sytuacji kryzysowych, udzielają pomocy w sytuacjach kryzysu psychicznego,**
- **wspierają funkcję rodziny, udzielają rodzicom porad i konsultacji,**
- inicjują różne formy pomocy dla ucznia w środowisku szkolnym i pozaszkolnym ,
- **promują pozytywną komunikację, relacje bez agresji, reagują na sytuacje przemocy w szkole i domu,**
- prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach konfliktywnych i kryzysowych,
- pomagają rodzicom nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspierają nauczycieli rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych,
- **wspierają nauczycieli w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,**
- **wspierają rodzinę ucznia,**
- podejmują działania na rzecz rozwoju uczniowskiej kreatywności i przedsiębiorczości,
- **są dostępni dla uczniów, rodziców i nauczycieli,**
- **kształtują u uczniów kompetencje kluczowe i emocjonalno - społeczne,**
- **wzmacniają u uczniów dobro, szlachetność i kulturę osobistą,**
- **dbają o dobry klimat w szkole organizują dla uczniów sytuacje uczące**
- **reagują na przejawy demoralizacji i niszczenia mienia szkoły,**
- **prowadzą zajęcia przygotowujące uczniów do przyszłego wyboru szkoły i zawodu.**

7. Uczniowie:

- **systematycznie i odpowiedzialnie realizują obowiązek szkolny i obowiązek nauki,** są ciekawi świata i **zmotywowani do nauki,**
- są świadomi wartości w życiu człowieka,

- **prezentują dobro i szlachetność,**
- angażują się w prace na rzecz klasy i szkoły ,
- **wiedzą, jak dbać o zdrowie swoje i innych, są aktywne fizycznie,**
- są aktywni w życiu społecznym, biorą udział w akcjach charytatywnych,
- wykazują aktywność w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju,
- **mają szacunek do kultury, języka, tradycji i dorobku narodowego i europejskiego,**
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swoje prawa do samorządności
- akceptują innych ludzi i szanują cudzoziemców,
- **kierują swoim rozwojem i starają się osiągać jak najwyższą jakość swojej edukacji, adekwatnie do swoich możliwości,**
- **pomagają sobie wzajemnie, nie stosują agresji i przemocy,**
- **wykazują pozytywne postawy społeczne i patriotyczne,**
- **wiedzą, że cyberprzemoc, w tym hejt, to negatywne zachowania,**
- znają Konwencję o Prawach Dziecka i Powszechną Deklarację Praw Człowieka,
- szanują przyrodę i działają na rzecz ochrony środowiska,
- potrafią rozwiązywać problemy , konflikty, podejmują asertywne decyzje,
- **prowadzą zdrowy tryb życia, dbają o bezpieczeństwo swoje i innych,**
- **potrafią szukać pomocy, reagują na przejawy zachowań niepożądanych**
- posiadają wiedzę o uzależnieniach i zagrożeniach cywilizacyjnych,
- godnie reprezentują szkołę w środowisku lokalnym i podczas konkursów,
- dbają o sprzęt i wyposażenie szkoły,
- **dbają o czystość i dobry klimat w szkole.**

8. Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- **czuwają nad realizacją obowiązku szkolnego swoich dzieci,**
- współpracują ze szkołą w sprawach swojego dziecka,
- **pomagają w nauce swoim dzieciom,**
- **znają i akceptują Szkolny Program Wychowawczo -Profilaktyczny ,**
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- **prawidłowo sprawują pieczę i kontrolę nad dzieckiem, są konsekwentni w realizacji wymagań procesu wychowania,**
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu, zachęcają do czytania książek, zabaw ruchowych na świeżym powietrzu, uprawiania sportu),
- wdrażają dzieci do kulturalnego zachowania się w szkole, w instytucjach użytku publicznego oraz w każdej sytuacji życiowej,
- **kreują wartość pracy, nauki i kultury,**
- **uczą dzieci poszanowania cudzej własności, dobra i szlachetności,**

- uczą szacunku do nauczycieli, osób dorosłych, rówieśników oraz akceptacji i tolerancji wobec inności,
- dbają o zdrowie dzieci, kształtują u nich zdrowe nawyki żywieniowe oraz higieniczne,
- wychowują swoje dzieci bez agresji i przemocy, reagują na negatywne zachowania swoich dzieci do innych,
- reagują na przejawy agresji innych negatywnych zachowań dziecka,
- realizują **konsekwentny nadzór rodzicielski**, w tym uczą dzieci punktualności, odpowiedzialności za swoje czyny, obowiązkowości i pracowitości,
- poprzez **swoje postawy i zachowania** dają wzór zachowania, godny naśladowania przez dzieci,
- **współpracują ze szkołą, współtworzą klimat w szkole.**

9. Samorząd Uczniowski:

- jest ciałem przedstawicielskim społeczności uczniowskiej i reprezentuje sprawy wszystkich uczniów,
- współdziała z Dyrektorem szkoły, Radą Pedagogiczną i Radą Rodziców,
- jest inspiratorem i **organizatorem życia kulturalnego** uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z opiekunem samorządu oraz Dyrektorem,
- przedstawia Dyrektorowi i Radzie Pedagogicznej wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły, a w szczególności w sprawach dotyczących realizacji podstawowych **praw uczniów**,
- **organizuje społeczność uczniowską do jak najlepszego spełniania obowiązków szkolnych innych obowiązków zawartych w Statucie szkoły,**
- angażuje uczniów do wykonywania niezbędnych prac na rzecz klasy i szkoły, inspirowanie do udziału w pracach na rzecz środowiska lokalnego,
- dba o dobre imię i honor szkoły, kultywowanie i wzbogacanie jej tradycji,
- **pielęguje z uczniami tradycje szkoły,**
- **promuje normy społeczne, ład i porządek w szkole,**
- organizuje wybory do Samorządu Uczniowskiego,
- powołuje trzyosobowy Poczet Sztandarowy,
- pomaga w przygotowaniu i przebiegu imprez uroczystości szkolnych, w tym **patriotycznych i obywatelskich,**
- **przeprowadza akcje na rzecz promocji zdrowia, dobra i życzliwości,**
- podejmuje działania na rzecz rozwoju samorządności, kreatywności i przedsiębiorczości u uczniów,
- **uczestniczy w promocji wartości, dobra i życzliwości,**
- **współtworzą klimat w szkole, motywuje uczniów do różnych aktywności,**
- organizuje akcje pomocowe, charytatywne i działania z zakresu wolontariatu,

10. Inni pracownicy szkoły:

- wspierają realizację statutowych działań szkoły,

- dbają o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów,
- zapewniają bieżącą opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą (pielęgniarka szkolna),
- dbają o klimat w szkole,
- reagują na przejawy agresji, przemocy, demoralizacji i niszczenia mienia szkoły,
- motywują uczniów do dbania o porządek i ład w szkole.

VIII. INSTYTUCJE WSPOMAGAJĄCE:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Majowa 1/13 ,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Cekanowska 5 ,
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ul. Św. Antoniego 55,
- Socjoterapeutyczna Świetlica Środowiskowa „Krasnoludek” prowadzona przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ul. Św. Antoniego 55,
- KPP- Tomaszów Maz.,
- Rejonowa Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tomaszowie Maz.,
- WE UM, WPS UM,
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Maz.,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz.,
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Tryb.,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Maz.,
- Organizacje Pozarządowe: Fundacja „ Aby nikt nie zginął” Łódź, Fundacja „ Arka Nadziei” Tomaszów Maz. , Stowarzyszenie Abstynenckie „ALA” i „AZYL”,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Tomaszowie Maz.,
- Komenda Powiatowa państwowej Straży Pożarnej w Tomaszowie Maz.,
- Straż Miejska Tomaszów Maz.,
- Muzeum im. Antoniego hrabiego Ostrowskiego w Tomaszowie Maz.,
- Fundacja Edukator im.Ks. S. Grada,
- Środowiskowa Socjoterapeutyczna Świetlica TPD „Krasnoludek”,
- Państwowy Dom Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz.,
- Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. prof. Tadeusza Wrońskiego w Tomaszowie Mazowieckim.

IX. USZCZEGÓLOWIENIE CELÓW I ZADAŃ DO REALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO „PARASOL”

Cel główny:

Zwiększenie skuteczności działań wychowawczych (w tym zadań z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej) i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.

Cele szczegółowe:

- I. Kreowanie bezpiecznego, zdrowego, aktywnego i przyjaznego środowiska szkoły.

- II. Zapobieganie problemom i zachowaniom konfliktowym dzieci i młodzieży.
- III. Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży.
- IV. Doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i rodziców w zakresie diagnozowania i rozwiązywania problemów dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy nr I:

Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.

Rekomendowane zadania adresowane do:

nauczycieli /wychowawców

- prowadzenie zajęć integrujących w klasach, praca zespołowa,
- upowszechnianie idei akceptacji, różnorodności, odmienności kulturowej, empatii (włączanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, edukacja włączająca uczniów z niepełnosprawnościami),
- upowszechnianie programów edukacyjnych , promowanie wolontariatu,
- angażowanie uczniów w podejmowanie konstruktywnych decyzji na rzecz klasy i szkoły;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli / wychowawców z zakresu : budowania pozytywnych relacji z uczniami i rodzicami,
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- bezpieczne funkcjonowanie w szkole uczniów oraz prowadzenie edukacji w tym zakresie,
- realizowanie tematycznych akcji szkolnych.

rodziców/opiekunów

- doskonalenie kompetencji wychowawczych,
- włączanie rodziców w życie szkoły (udział w ważnych wydarzeniach, przy realizacji projektów itp.)

Cel szczegółowy nr II:

Zapobieganie problemom i zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.

W jego realizacji chcemy skupić się na:

- 1) Profilaktyce agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy.
- 2) Przeciwdziałaniu używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz profilaktyce uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.
- 3) Kształtowaniu umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.
- 4) Rozwiązywaniu kryzysów rozwojowych i życiowych m.in. związanych z zaniedbywaniem dzieci, a także przemocą i uzależnieniami w rodzinie.
- 5) Kształtowanie postaw kulturalnych i pożądanых społecznie.

Ad 1. Profilaktyka agresji i przemocy, w tym cyberprzemocy.

Rekomendowane zadania adresowane do :

uczniów :

- edukacja prawna uczniów, konsekwencje stosowania różnych form przemocy,
- programy edukacyjno-profilaktyczne, innowacje wychowawcze,
- czynności zaradcze i naprawcze: rozwiązywanie konfliktów, mediacje, negocjacje, w tym zadośćuczynienie, czynności interwencyjne,
- wspieranie psychologiczne ofiary i sprawcy cyberprzemocy,**
- **konsekwentne stosowanie wobec uczniów konsekwencji negatywnych i pozytywnych jako kara/ nagroda za przestrzeganie/ nieprzestrzeganieładu i porządku w szkole**
- filmy edukacyjne, warsztaty.**

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów

- podnoszenie wiedzy, umiejętności dotyczących podejmowania właściwych/konstruktywnych zachowań w sytuacjach agresji, przemocy, aby nie utrwalać zachowań nieakceptowanych,
- indywidualne rozmowy, konsultacje,
- edukacja prawna,
- konsekwencja wobec uczniów wg zasad panujących w szkole.**

Ad 2. Przeciwdziałanie używaniu substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu, hazardu.

Rekomendowane zadania adresowane do:

pracowników szkoły

- reagowanie w bieżącej racji po rozpoznaniu sytuacji z zakresu różnych uzależnień, podjęcie kroków wyjaśniających i naprawczych, zgłoszenie sytuacji do wychowawcy lub specjalisty pracującego w szkole,
- monitorowanie posiadania, rozpowszechnienia i/lub używania substancji psychoaktywnych,
- wdrażanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, wskazującej, selektywnej),
- udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów uzależnionych i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- opracowanie procedur postępowania w sytuacjach związanych z substancjami psychoaktywnymi i innymi rodzajami uzależnień,
- współpraca z instytucjami pomocowymi w problemach uzależnień.

uczniów

- udział w realizacji programów profilaktycznych, innowacji
 - udział w realizacji edukacji zdrowotnej, edukacji prawnej, zajęciach pozalekcyjnych
- i akcjach szkolnych o charakterze profilaktycznym;**

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów:

- podnoszenie wiedzy, umiejętności dotyczących realizacji rekomendowanych programów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, ratingu gier komputerowych,
- przygotowanie do wdrażania interwencji, współpracy z rodzicami i instytucjami, które świadczą specjalistyczną pomoc.

Ad 3. Kształtowanie umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.

Rekomendowane zadania adresowane do:

pracowników szkoły

- upowszechnianie materiałów edukacyjnych na temat bezpiecznego korzystania z nowych mediów,
- realizowanie czynności profilaktycznych dotyczących zagrożeń w przestrzeni medialnej oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia, rozpowszechnianie informacji o punktach konsultacyjnych i liniach pomocowych dla uczniów i ich opiekunów, w których można zgłaszać przypadki niebezpiecznych zdarzeń w Internecie,
- poszerzenie współpracy z instytucjami i podmiotami, które mogą wspierać działania szkoły na rzecz prawidłowego funkcjonowania uczniów w środowisku cyfrowym;

uczniów

- edukacja prawna, programy, warsztaty profilaktyczne, materiały informacyjno-edukacyjne dotyczące zagrożeń przestrzeni medialnej oraz sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia;
- nauka krytycznej analizy informacji płynących z massmediów.**

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów

- opracowanie i upowszechnianie materiałów metodycznych dla nauczycieli/ wychowawców dotyczących bezpiecznego korzystania przez uczniów z nowych mediów,
- współpraca z rodzicami uczniów w zakresie bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci,
- opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjnych dla rodziców dotyczących bezpiecznego korzystania z nowych mediów przez ich dzieci.

Ad4. Rozwiązywanie kryzysów rozwojowych i życiowych m.in. związanych z zaniedbywaniem dzieci, a także przemocą i uzależnieniami w rodzinie.

Rekomendowane zadania adresowane do:

uczniów

- udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- działania informacyjno – edukacyjne,
- tematyczne warsztaty i spotkania,**
- diagnozowanie środowiska wychowawczego ucznia.

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów

- realizowanie obowiązującej w szkole Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz Procedur postępowania dla nauczycieli w sytuacjach kryzysowych, doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie udzielania pomocy uczniom z problemami rozwojowymi i życiowymi,
- doskonalenie kompetencji pracowników szkoły w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stosowania procedury „Niebieska Karta”,
- współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tomaszowie Mazowieckim i Zespołem Interdyscyplinarnym przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej,
- uwzględnienie tematyki przemocy w rodzinie i uzależnień na zebraniach, godzinach dydaktycznych,
- monitorowanie sytuacji uczniów, związanej z wyjazdem rodziców/ opiekunów za granicę w celach zarobkowych, udzielnie im różnych form wsparcia w zakresie rozwoju emocjonalnego, poznawczego i społecznego,
- korzystane w sytuacjach koniecznych z formy wglądu w sytuację rodziny Sądu Rodzinnego.

Ad5. Kształtowanie postaw kulturalnych i pożądanых społecznie.

Rekomendowane zadania adresowane do:

uczniów

- organizowanie dla uczniów wyjść do kina, muzeum, wycieczek, spotkań z ciekawymi ludźmi celem różnokierunkowego uspołecznienia,
- wyjaśnianie sytuacji trudnych, przywoływanie do poprawy i kontroli zachowania,
- zapoznavanie uczniów z postaciami autorytetów lokalnych, krajowych i światowych,
- wdrażanie uczniów do akcji pomocowych, pomocy koleżeńskiej,
- realizacja w szkole Dnia Życzliwości, Dnia Uśmiechu, Dnia Tolerancji itp.
- systematyczne informowanie rodziców o problemowym zachowaniu dziecka,
- edukacja uczniów w zakresie wymagań w zachowaniu ludzi w różnych miejscach publicznych i w obszarze zasad bon-ton (savoir -vivre).

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów

- współpraca w realizacji zadań i przedsięwzięć,
- organizowanie dla uczniów różnych sytuacji uczących,
- bycie modelem do naśladowania w zachowaniu i pozytywnej komunikacji.

Cel szczegółowy nr III:

Promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, m.in. przez:

- 1) Kształtowanie prawidłowych nawyków dbania o zdrowie własne i innych osób, kreowanie zdrowego środowiska.
- 2) Tworzenie i realizowanie całościowej polityki w zakresie zdrowego stylu życia i aktywności fizycznej w szkole.
- 3) Tworzenie warunków do prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego uczniów.

Rekomendowane zadania adresowane do:

uczniów

-aktywny udział w edukacji zdrowotnej, zajęciach wychowania fizycznego, programach profilaktycznych, zajęciach edukacyjnych, imprezach okolicznościowych i integracyjnych, wycieczkach tematycznych;

nauczycieli/wychowawców/rodziców/opiekunów

-podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w zakresie realizacji edukacji zdrowotnej i kształtowania zdrowego stylu życia,

-opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców,

upowszechnianie i realizowanie programów służących promocji zdrowego stylu życia, zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, edukacji dla bezpieczeństwa,

-kreowanie w szkole całościowej polityki dot. zdrowia.

-monitorowanie i kształtowanie postaw prozdrowotnych w społeczności szkolnej.

Uroczystości szkolne, ważne dni i wydarzenia realizowane na potrzeby Programu Wychowawczo-Profilaktycznego „PARASOL” Szkoły Podstawowej nr 11 w roku szkolnym 2025/2026

- Inauguracja roku szkolnego,
- Wybory do Samorządu Uczniowskiego SP nr 11,
- Przyjęcie w poczet uczniów SP nr 11,
- Ogólnopolski Dzień Narodowego Czytania,
- Dzień Edukacji Narodowej,
- Święto Niepodległości,
- Dzień Flagi,
- Święto Konstytucji 3 Maja,
- Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka,
- Światowy Dzień Uśmiechu,
- Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień,
- Dzień Tolerancji,
- Dzień Autyzmu
- Dzień Zdrowia,
- Dzień Zdrowia Psychicznego,
- Dzień Kolorowej Skarpetki- Dzień Downa,
- Dzień Bezpiecznego Internetu,
- Tydzień bez przemocy,
- Dzień Postaci z Bajek,
- Sprzątanie Świata,
- Międzynarodowy Dzień Kropki,

- Dzień Turystyki,
- Europejski Dzień Języków Obcych,
- Dzień Sportu,
- Dzień Pluszowego Misia
- Dzień Matematyki, liczby PI,
- Dzień Bez Opakowań Foliowych,
- Dzień Języka Ojczystego,
- Dzień Otwarty Szkoły
- Pierwszy Dzień Wiosny,
- Międzynarodowy Dzień Ziemi,
- Światowy Dzień Książki,
- Dzień Matki i Ojca (Miejski Dzień Rodziny),
- Dzień Dziecka,
- Dzień Babci, Dziadka,
- Dzień Kobiet, Dzień Chłopca,
- andrzejki klasowe, dyskoteka andrzejkowa,
- mikołajki klasowe,
- szkolne walentynki
- szkolne spotkanie opłatkowe, jasełka, klasowe spotkania wigilijne,
- uroczyste zakończenie roku szkolnego oraz
- różne konkursy, akcje wewnątrzszkolne, jarmarki, kiermasze, półkolonie, zajęcia pozalekcyjne, wyjazdy, wycieczki, spotkania tematyczne i z ciekawymi ludźmi, spotkania z przedstawicielami zawodów i rozwijającymi zainteresowania, warsztaty edukacyjne i profilaktyczne, pogadanki, wyjścia i wyjazdy do miejsc kultury i nauki

ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 3) zbadań opinii uczniów, rodziców, nauczycieli i realizatorów określonych zadań,
- 5) wymianę spostrzeżeń nauczycieli i w zespole wychowawców,
- 6) analizy sprawozdań wychowawców, specjalistów pracujących w szkole.

X. PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI ORAZ METODY WSPÓŁPRACY SZKÓŁ Z POLICJĄ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ

w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką.

Procedury mają na celu zwiększenie świadomości prawnej pracowników szkoły oraz rodziców w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku w szkole, a także mają pomóc w działaniach podejmowanych na rzecz przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu małoletnich.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o jego DEMORALIZACJI – np. systematycznie uchyla się od wypełniania obowiązku szkolnego, narusza zasady współżycia społecznego, uprawia włóczęgostwo, przynależy do grupy przestępczej lub popełnia czyny zabronione, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i Dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub Policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Artykuły z „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich” odnoszące się do omówionych powyżej zagadnień:

- Art. 4 §1

„Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim

zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, Sądu Rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu”.

- Art. 4 §2

„Każdy, kto dowiedziawszy się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym Sąd Rodzinny lub Policję”.

- Art. 4 §3

„Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd Rodzinny lub policję oraz przedsięwziąć czynności nie cierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”.

Kolejnym przejawem demoralizacji wśród uczniów jest SPOŻYWANIE ALKOHOLU LUB ZAŻYWANIE NARKOTYKÓW. W przypadku podejrzenia, że uczeń na terenie szkoły znajduje się pod wpływem środków odurzających bądź alkoholu, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie Dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom Policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z Dyrektorem szkoły.
5. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym Policji (specjalisty ds. nieletnich) lub Sądu Rodzinnego.

Czynności, jakie powinien wykonać nauczyciel, który ujawnił na terenie szkoły **SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK:**

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz przed ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu Dyrektora szkoły i wzywa Policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Gdy nauczyciel podejrzewa, że konkretny uczeń jest w posiadaniu SUBSTANCJI ODURZAJĄCEJ, algorytm czynności powinien wyglądać następująco:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.

Zgodnie z przepisami „Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii”, w Polsce karalne jest:

- a) posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
- b) wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
- c) udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
- d) wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających i psychoaktywnych.

Sposoby postępowania nauczyciela wobec ucznia – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO:

1. Należy niezwłocznie powiadomić Dyrektora szkoły.
2. Ustalić okoliczności czynu oraz ewentualnych świadków zdarzenia.
3. W przypadku, gdy sprawca jest znany i przebywa na terenie szkoły, należy przekazać go Dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Następnym krokiem jest powiadomienie rodziców ucznia.
5. Policję należy powiadomić niezwłocznie w przypadku, gdy sprawa jest poważna (np. rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub w przypadku, gdy nieletni sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana.

6. Ostatnią czynnością powinno być zabezpieczenie ewentualnych dowodów lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

W przypadku gdy uczeń jest OFIARĄ CZYNU KARALNEGO, nauczyciel powinien podjąć następujące czynności:

1. Udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie Policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji bądź przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osobom postronnym do tych przedmiotów i wezwać policję.

Dopuszczalne jest przesłuchanie ucznia na terenie szkoły, przy czym:

- jeżeli uczeń nie ma ukończonych 17 lat, a jest podejrzany o popełnienie czynu karalnego, przesłuchanie powinno odbywać się w obecności rodziców lub nauczycieli,
- w charakterze świadka można przesłuchiwać każdego małoletniego, bez względu na wiek i w takiej czynności nie jest konieczny udział rodziców.

Najbardziej niebezpieczną sytuacją, jaka może spotkać ucznia w szkole, jest zatrzymanie przez policję. Aby jednak ono nastąpiło, musi zaistnieć jedna z wymienionych niżej przesłanek:

- istnieje uzasadnione przypuszczenie, że uczeń popełnił przestępstwo,
- przeciwko uczniowi toczy się postępowanie karne, a Sąd lub Prokurator zarządzili jego przymusowe doprowadzenie,
- uczeń jest świadkiem w procesie karnym a organ prowadzący postępowanie (Policja, prokurator, Sąd Rodzinny) zarządził jego przymusowe doprowadzenie,
- zachodzi potrzeba umieszczenia dziecka w policyjnej izbie dziecka,
- uczeń stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
- uczeń w stanie nietrzeźwości swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu innych osób.

Na koniec prezentujemy algorytm postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego, przebywającego na zajęciach w szkole.

1. Funkcjonariusz Policji przedstawia Dyrektorowi powód przybycia i okazuje legitymację służbową.

2. Dyrektor ma prawo zapisać dane osobowe policjanta oraz numer jego legitymacji służbowej w celu sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje Dyrektora o przyczynie zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny sprowadza nieletniego do gabinetu Dyrektora, gdzie policjant informuje wymienionego o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą, np. przesłuchanie, okazanie itp.

Każda, dotycząca uczniów, wizyta policjantów w szkole powinna być wcześniej zasygnalizowana Dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

Z zaistniałego zdarzenia nauczyciel/ wychowawca/ specjalista pracujący w szkole obecny przy spotkaniu ucznia z policją sporządza możliwie dokładną notatkę, którą przekazuje do wychowawcy, a wychowawca przechowuje w teczce wychowawcy.